

Bruxelles, 19. listopada 2018.
(OR. en)

13312/18

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0357(NLE)**

**WTO 264
SERVICES 62
COASI 249**

PRIJEDLOG

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	19. listopada 2018.
Za:	g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2018) 692 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnama

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2018) 692 final.

Priloženo: COM(2018) 692 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 17.10.2018.
COM(2018) 692 final

2018/0357 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnama

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Razlozi i ciljevi prijedloga

Gospodarstva jugoistočne Azije u dinamičnom rastu, s više od 600 milijuna potrošača i brzorastućom srednjom klasom, ključna su tržišta za izvoznike i ulagatelje iz Europske unije. S robnom razmjenom u 2017. u vrijednosti od ukupno 227,3 milijarde EUR i trgovinom uslugama u vrijednosti od 77 milijardi EUR (2016.), Udruženje zemalja jugoistočne Azije (ASEAN) u cjelini treći je najveći trgovinski partner EU-a izvan Europe, nakon SAD-a i Kine. Istovremeno, ukupna izravna strana ulaganja u države ASEAN-a u vrijednosti od 263 milijarde EUR (2016.) EU čine najvećim izravnim stranim ulagateljem u države ASEAN-a, dok je ASEAN kao cjelina drugi najveći azijski izravni strani ulagatelj u EU s ukupnom vrijednosti izravnih stranih ulaganja od 116 milijardi EUR (2016.).

Vijetnam je postao drugi najveći trgovinski partner EU-a u ASEAN-u nakon Singapura i ispred Malezije, a ukupna vrijednost trgovine između EU-a i Vijetnama u 2017. dosegla je 47,6 milijardi EUR. Vijetnam je jedna od država ASEAN-a s najbržim rastom te je u prošlom desetljeću zabilježio prosječnu stopu rasta BDP-a od oko 6 %, a prema prognozama taj bi se rast trebao nastaviti i u budućnosti. Vijetnam je dinamično gospodarstvo s više od 90 milijuna stanovnika s najbrže rastućom srednjom klasom u ASEAN-u te ima mladu i dinamičnu radnu snagu. Zbog visoke stope pismenosti i razine obrazovanja, relativno niskih plaća, dobre povezanosti i središnjeg položaja u regiji ASEAN-a sve više stranih ulagatelja bira Vijetnam kao svoje središte u Mekongu i okolnim regijama.

Vijeće je 23. travnja 2007. ovlastilo Komisiju da započne pregovore o međuregionalnom sporazumu o slobodnoj trgovini s državama ASEAN-a. Iako je cilj bio pregovarati o međuregionalnom sporazumu o slobodnoj trgovini, ovlaštenjem je predviđena mogućnost bilateralnih pregovora u slučaju nemogućnosti postizanja dogovora o zajedničkim pregovorima sa skupinom država članica ASEAN-a. S obzirom na poteškoće na koje se naišlo obje su strane priznale da je došlo do zastoja u međuregionalnim pregovorima te su se dogovorile da ih privremeno obustave.

Vijeće je 22. prosinca 2009. postiglo dogovor o načelu pokretanja bilateralnih pregovora s pojedinačnim državama ASEAN-a na temelju ovlaštenja i pregovaračkih smjernica iz 2007., uz zadržavanje strateškog cilja međuregionalnog sporazuma. Vijeće je ovlastilo Komisiju i za pokretanje bilateralnih pregovora najprije sa Singapurom kao prvi korak prema cilju pravovremenog započinjanja takvih pregovora s drugim relevantnim državama ASEAN-a. EU je nakon toga započeo bilateralne pregovore o sporazumu o slobodnoj trgovini s Malezijom (2010.), Vijetnamom (2012.), Tajlandom (2013.), Filipinima (2015.) i Indonezijom (2016.).

Vijeće je 15. listopada 2013. ovlastilo Komisiju da tekuće bilateralne pregovore s državama ASEAN-a proširi i na zaštitu ulaganja, na temelju nove nadležnosti EU-a prema Lisabonskom ugovoru.

Na temelju pregovaračkih smjernica koje je Vijeće donijelo 2007. i dopunilo u listopadu 2013. tako da obuhvaćaju i zaštitu ulaganja, Komisija je s Vijetnamom u pregovorima dogovorila ambiciozan i sveobuhvatan sporazum o slobodnoj trgovini i sporazum o zaštiti ulaganja u cilju stvaranja novih mogućnosti i uspostavljanja pravne sigurnosti za trgovinu i ulaganja između oba partnera. Pravno revidirani tekstovi obaju sporazuma objavljeni su i mogu se pronaći na sljedećoj poveznici:

Komisija iznosi sljedeće prijedloge za odluke Vijeća:

- Prijedlog odluke Vijeća o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnama;
- Prijedlog odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnama;
- Prijedlog odluke Vijeća o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane; i
- Prijedlog odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o zaštiti ulaganja između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Socijalističke Republike Vijetnama, s druge strane.

Komisija je ranije iznijela prijedlog horizontalne zaštitne uredbe koja će se, među ostalim sporazumima, primjenjivati na Sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama.

Priloženi Prijedlog odluke Vijeća čini pravni instrument kojim se ovlašćuje potpisivanje, u ime Europske unije, Sporazuma o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnama.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Pregovorima o sporazumu o slobodnoj trgovini i sporazumu o zaštiti ulaganja prethodili su pregovori Europske službe za vanjsko djelovanje o sporazumu o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica i Socijalističke Republike Vijetnama, koji je stupio na snagu u listopadu 2016. Sporazum o partnerstvu i suradnji pruža pravni okvir za daljnji razvoj dugogodišnjeg snažnog partnerstva između EU-a i Vijetnama u velikom broju područja, uključujući politički dijalog, trgovinu, energetiku, promet, ljudska prava, obrazovanje, znanost i tehnologiju, pravosuđe, azil i migracije.

Dugogodišnji trgovinski i gospodarski odnosi EU-a i Vijetnama dosad su se razvijali bez posebnog pravnog okvira. Pregovorima dogovoreni sporazum o slobodnoj trgovini i sporazum o zaštiti ulaganja činit će posebne sporazume koji omogućuju provedbu odredbi o trgovini i ulaganjima sporazuma o partnerstvu i suradnji te će biti sastavni dio sveukupnih bilateralnih odnosa između EU-a i Vijetnama.

Od dana stupanja na snagu Sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama zamijenit će bilateralne ugovore o ulaganju između Vijetnama i država članica EU-a koji su navedeni u Prilogu 6. (Popis sporazuma o ulaganju) Sporazumu o zaštiti ulaganja.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Sporazum o slobodnoj trgovini i sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama u potpunosti su u skladu s politikama Unije te neće biti potrebna izmjena pravila, propisa ili normi EU-a u nijednom reguliranom području. Nadalje, kao i svim drugim sporazumima o trgovini i ulaganjima o kojima je Komisija pregovarala, sporazumom o slobodnoj trgovini i sporazumom o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama u potpunosti se štite javne usluge te osigurava da pravo vlada na reguliranje u javnom interesu bude u potpunosti očuvano te da čini temeljno načelo sporazumâ.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Nakon Mišljenja 2/15 Suda EU-a i u svjetlu opsežnih pregovora koji su uslijedili među institucijama EU-a o strukturi sporazumâ o trgovini i ulaganjima Komisija predstavlja rezultate pregovora s Vijetnamom u obliku dvaju samostalnih sporazuma: sporazuma o slobodnoj trgovini i sporazuma o zaštiti ulaganja, kao što je bio slučaj s rezultatima pregovora između EU-a i Singapura.

S obzirom na Mišljenje 2/15 te uzimajući u obzir da je sadržaj sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama u osnovi jednak sadržaju sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Singapura, sva područja obuhvaćena sporazumom o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama bila bi u nadležnosti EU-a te bi osobito bila obuhvaćena područjem primjene članka 91., članka 100. stavka 2. i članka 207. UFEU-a. Isto tako, sve materijalne odredbe o zaštiti ulaganja u okviru sporazuma o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama bile bi obuhvaćene člankom 207. UFEU-a, u mjeri u kojoj se primjenjuju na izravna strana ulaganja.

Unija stoga treba potpisati sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama u skladu s odlukom Vijeća na temelju članka 218. stavka 5. UFEU-a te ga sklopiti u skladu s odlukom Vijeća na temelju članka 218. stavka 6. UFEU-a, nakon suglasnosti Europskog parlamenta.

Unija treba potpisati sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama u skladu s odlukom Vijeća na temelju članka 218. stavka 5. UFEU-a te ga sklopiti u skladu s odlukom Vijeća na temelju članka 218. stavka 6. UFEU-a, nakon suglasnosti Europskog parlamenta i ratifikacije u državama članicama u skladu s njihovim unutarnjim postupcima.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Kako je potvrđeno Mišljenjem 2/15 o Sporazumu o slobodnoj trgovini između EU-a i Singapura i analogno tom sporazumu, sporazumom o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama kako je predstavljen Vijeću nisu obuhvaćena pitanja koja su izvan područja isključive nadležnosti EU-a.

S obzirom na sporazum o zaštiti ulaganja Sud je potvrdio da, u skladu s člankom 207. UFEU-a, EU ima isključivu nadležnost u odnosu na sve materijalne odredbe o zaštiti ulaganja u mjeri u kojoj se primjenjuju na izravna strana ulaganja. Sud je potvrdio i isključivu nadležnost EU-a u pogledu mehanizma za rješavanje sporova između država u vezi sa zaštitom ulaganja. Konačno, Sud je naveo da EU ima podijeljenu nadležnost u pogledu neizravnih ulaganja i rješavanja sporova između ulagatelja i države (što je kasnije zamijenjeno sustavom sudova za ulaganja u sporazumu o zaštiti ulaganja) u kojima su tuženici države članice¹.

Te elemente nije moguće koherentno odvojiti od materijalnih odredaba ili rješavanja sporova između država te bi ih stoga trebalo uključiti u sporazume na razini EU-a.

• Proporcionalnost

Ovaj je prijedlog u skladu s vizijom strategije Europa 2020. te pridonosi ciljevima Unije u području trgovine i razvoja.

¹ Vidjeti pojašnjenje u presudi Suda Europske unije u predmetu C-600/14 Njemačka protiv Vijeća (presuda od 5. prosinca 2017.) točka 69.

- **Odabir instrumenta**

Ovaj je prijedlog u skladu s člankom 218. UFEU-a, kojim se predviđa da Vijeće donosi odluke o međunarodnim sporazumima. Ne postoji drugi pravni instrument koji bi se mogao koristiti u svrhu postizanja cilja iz ovog prijedloga.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Ex post evaluacija/provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nakon završetka pregovora s Vijetnamom, tim pod vodstvom glavnog ekonomista Glavne uprave za trgovinu proveo je studiju o gospodarskim koristima koje se očekuju od sporazuma.

U analizi se predviđa da će se ukidanjem bilateralnih carina i izvoznih poreza, zajedno sa smanjenjem necarinskih prepreka trgovini koje utječu na prekograničnu razmjenu robe i usluga, znatno potaknuti bilateralna trgovina. Procjenjuje se da će do 2035. izvoz iz EU-a u Vijetnam porasti za više od 8 milijardi EUR, dok bi se izvoz iz Vijetnama u EU trebao povećati za 15 milijardi EUR. To odgovara relativnom rastu izvoza EU-a u Vijetnam za gotovo 29 % te relativnom rastu izvoza iz Vijetnama u EU za gotovo 18 %.

Na temelju provedenog ekonomskog modeliranja nadalje se procjenjuje da bi zahvaljujući sporazumu o slobodnoj trgovini nacionalni dohodak EU-a do 2035. mogao porasti za više od 1,9 milijardi EUR, dok bi se u istom razdoblju nacionalni dohodak Vijetnama mogao povećati za 6 milijardi. Znatna razlika u očekivanim koristima posljedica je velike razlike u relativnoj važnosti EU-a i Vijetnama kao izvoznog odredišta u uzajamnoj trgovini.

Navedeni rezultati kvantitativne analize mogu se smatrati podcjenjivanjem stvarnog gospodarskog učinka sporazuma jer u njima nisu uzete u obzir predvidive koristi povezane s jačanjem zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva ili s liberalizacijom izravnih stranih ulaganja u proizvodnim sektorima te s jačanjem javne nabave. Nadalje, nije bilo moguće modelirati sinergije u globalnim lancima opskrbe koje mogu proizaći iz sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama, osobito u širem kontekstu postojećih napora za daljnje jačanje gospodarskih odnosa EU-a i regije ASEAN-a, no može se očekivati da će one biti znatne.

- **Savjetovanja s dionicima**

Prije pokretanja bilateralnih pregovora s Vijetnamom vanjski ugovorni suradnik proveo je procjenu učinka sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i ASEAN-a² na održivost trgovine kako bi se ispitao mogući gospodarski, socijalni i okolišni učinak bližeg gospodarskog partnerstva između dviju regija.

U okviru pripreme procjene učinka na održivost trgovine ugovorni suradnik savjetovao se s unutarnjim i vanjskim stručnjacima, organizirao je javna savjetovanja u Bruxellesu i Bangkoku te je održao bilateralne sastanke i razgovore s predstavnicima civilnog društva u EU-u i u ASEAN-u. Savjetovanja u okviru procjene učinka na održivost trgovine poslužila su kao platforma za uključivanje ključnih dionika i civilnog društva u dijalog o trgovinskoj politici u vezi s jugoistočnom Azijom.

² <http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/145989.htm>

Izvješće o procjeni učinka na održivost trgovine i savjetovanja održana u kontekstu njegove pripreme Komisiji su pružili podatke koji su bili vrlo vrijedni za sve bilateralne trgovinske i ulagačke pregovore koji su otada pokrenuti s pojedinačnim državama ASEAN-a.

Usto, Komisija je u lipnju 2012. provela javno savjetovanje o budućem bilateralnom sporazumu s Vijetnamom koje je uključivalo upitnik za prikupljanje informacija od dionika, koje su Komisiji poslije pomogle u utvrđivanju prioriteta i donošenju odluka tijekom cijelog pregovaračkog postupka. Primljena su 62 odgovora, od čega 43 od industrijskih saveza i udruženja, 16 od pojedinačnih poduzeća i tri od država članica. Odgovori su obuhvaćali širok raspon sektora, uključujući sektor poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, informacijskih i komunikacijskih tehnologija, tekstila, usluga, farmaceutskih proizvoda, kemikalija, kovina, zelene energije, automobila, strojeva te proizvodnju drva i papira. Nakon pisanog savjetovanja održani su sastanci s odabranim dionicima koji su odgovorili na upitnik i koji su utvrđeni kao predstavnici najosjetljivijih sektora za pregovore s Vijetnamom (tekstil, alkoholna pića, farmaceutski proizvodi, automobilski sektor i sektor informacijskih i komunikacijskih tehnologija).

U svibnju 2015. s dionicima je održan okrugli stol o ljudskim pravima i održivom razvoju u kontekstu bilateralnih odnosa EU-a i Vijetnama³. Komisija je zatim provela zasebnu analizu⁴ o mogućem učinku sporazuma o slobodnoj trgovini na ljudska prava i održivi razvoj.

Prije i tijekom pregovora države članice EU-a redovito su obavješćivane te se s njima usmeno i pismeno savještovalo o različitim aspektima pregovora u okviru Odbora Vijeća za trgovinsku politiku. Redovito je obavješćivan i Europski parlament te se s njim savještovalo preko njegova Odbora za međunarodnu trgovinu (INTA) te posebno njegove Skupine za praćenje sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama. Tijekom cijelog procesa objema institucijama dostavljani su tekstovi proizašli iz pregovora.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

Procjenu učinka sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i ASEAN-a na održivost trgovine proveo je vanjski ugovorni suradnik Ecorys.

- **Procjena učinka**

Zaključak je procjene učinka na održivost trgovine, koju je proveo vanjski ugovorni suradnik i koja je završena 2009., da bi ambiciozan sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i ASEAN-a imao važne pozitivne učinke (u smislu BDP-a, prihoda, trgovine i zapošljavanja) i za EU i za Vijetnam. Učinak na nacionalni dohodak na strani EU-a procijenjen je na 13 milijardi EUR, a na strani Vijetnama na 7,6 milijardi EUR.

- **Primjerenost propisa i pojednostavljivanje**

Sporazum o slobodnoj trgovini i sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama ne podliježu postupcima Programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT). Međutim, ti sporazumi sadržavaju niz odredbi kojima će se pojednostavniti postupci povezani s trgovinom i ulaganjima, smanjiti troškovi povezani s izvozom i ulaganjima i tako omogućiti većem broju malih poduzeća da posluju na obama tržištima. Očekivane koristi uključuju smanjenje opterećenja u pogledu tehničkih pravila, zahtjeva sukladnosti, carinskih postupaka i pravila o

³

<http://trade.ec.europa.eu/doclib/events/index.cfm?id=1288><http://trade.ec.europa.eu/doclib/evnts/index.cfm?id=1288>

⁴

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/february/tradoc_154236.pdf

podrijetlu, zaštitu prava intelektualnog vlasništva te smanjenje troškova sudskih postupaka u okviru sustava sudova za ulaganja za tužitelje koji su MSP-ovi.

- **Temeljna prava**

Prijedlog ne utječe na zaštitu temeljnih prava u Uniji.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama imat će financijski učinak na proračun EU-a na strani prihoda. Procjenjuje se da bi nakon početka pune provedbe sporazuma izgubljeni prihodi od carina mogli doseći iznos od 1,7 milijardi EUR. Ta se procjena temelji na prosječnom uvozu predviđenom za 2035. u slučaju nesklapanja sporazuma i predstavlja godišnji gubitak prihoda kao posljedica ukidanja carina EU-a na uvoz podrijetlom iz Vijetnama.

Očekuje se da će sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama imati financijski učinak na proračun EU-a na strani rashoda. To će biti treći sporazum EU-a (nakon Sveobuhvatnog gospodarskog i trgovinskog sporazuma između EU-a i Kanade te sporazuma između EU-a i Singapura) koji će uključivati sustav sudova za ulaganja za rješavanje sporova između ulagatelja i država. Za financiranje stalne strukture, koja će se sastojati od prvostupanjskog suda i žalbenog suda, od 2019. (podložno stupanju na snagu sporazuma) predviđaju se dodatni godišnji rashodi u iznosu od 700 000 EUR. Istovremeno sporazum podrazumijeva korištenje administrativnih resursa u proračunskoj liniji XX 01 01 01 (Rashodi koji se odnose na dužnosnike i privremeno osoblje zaposleno u instituciji), s obzirom na to da se procjenjuje da će na zadacima povezanim s ovim sporazumom biti zaposlen jedan administrator na puno radno vrijeme. To je navedeno u zakonodavnom financijskom izvještaju i podložno je uvjetima koji su u njemu utvrđeni.

5. OSTALI DIJELOVI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Sporazum o slobodnoj trgovini i sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama uključuju institucionalne odredbe kojima se utvrđuje struktura provedbenih tijela za kontinuirano praćenje provedbe, funkcioniranja i učinka sporazuma. Budući da su sporazumi sastavni dio sveobuhvatnih bilateralnih odnosa između EU-a i Vijetnama kako su uređeni sporazumom o partnerstvu i suradnji, navedene strukture bit će dio zajedničkog institucionalnog okvira sa sporazumom o partnerstvu i suradnji.

Na temelju poglavlja sporazuma o slobodnoj trgovini koje sadržava institucionalne odredbe osniva se Odbor za trgovinu čija je glavna zadaća nadzirati i olakšavati provedbu i primjenu tog sporazuma. Odbor za trgovinu sastavljen je od predstavnika EU-a i Vijetnama koji će se sastajati svake godine ili na zahtjev bilo koje stranke. Odbor za trgovinu bit će zadužen za nadzor rada svih specijaliziranih odbora i radnih skupina osnovanih na temelju sporazuma (Odbor za trgovinu robom; Odbor za carine; Odbor za sanitarne i fitosanitarne mjere; Odbor za ulaganja, trgovinu uslugama, elektroničku trgovinu i javnu nabavu; Odbor za trgovinu i održivi razvoj; Radna skupina za prava intelektualnog vlasništva, uključujući oznake zemljopisnog podrijetla; i Radna skupina za motorna vozila i njihove dijelove).

Odbor za trgovinu ima i zadaću komunicirati sa svim zainteresiranim stranama, uključujući privatni sektor i civilno društvo, u vezi s funkcioniranjem i provedbom sporazuma. U sporazumu obje stranke prepoznaju važnost transparentnosti i otvorenosti te se obvezuju

uzimati u obzir stajališta javnosti kako bi pri provedbi sporazuma imale uvid u razne perspektive.

Poglavljem sporazuma o zaštiti ulaganja koje sadržava institucionalne odredbe osniva se odbor čija je glavna zadaća nadzirati i olakšavati provedbu i primjenu sporazuma. Uz svoje druge zadaće odbor može, podložno ispunjenju odgovarajućih zakonskih zahtjeva i postupaka svake stranke, odlučiti imenovati članove sudova za ulaganja, odrediti njihove mjesečne naknade te donijeti obvezujuća tumačenja sporazuma.

Kako je naglašeno u komunikaciji „Trgovina za sve”, Komisija posvećuje sve više sredstava djelotvornoj provedbi i izvršavanju sporazumâ o trgovini i ulaganjima. Komisija je 2017. objavila prvo godišnje izvješće o provedbi sporazumâ o slobodnoj trgovini. Glavna je svrha tog izvješća dati objektivan prikaz provedbe sporazumâ EU-a o slobodnoj trgovini, s naglaskom na ostvareni napredak i na nedostatke koje treba ukloniti. To bi izvješće trebalo služiti kao temelj za otvorenu raspravu i suradnju s državama članicama, Europskim parlamentom i civilnim društvom u cjelini u pogledu funkcioniranja sporazumâ o slobodnoj trgovini i njihove provedbe. Godišnjom objavom izvješća omogućit će se redovito praćenje razvoja događaja te će se bilježiti napredak u rješavanju utvrđenih prioritetnih pitanja. Izvješće će obuhvatiti sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama od njegova stupanja na snagu.

- **Provedba u EU-u**

Bit će potrebno poduzeti određene mjere kako bi se osigurala provedba Sporazuma. Te će mjere biti pravodobno poduzete prije početka primjene Sporazuma. Riječ je o provedbenoj uredbi Komisije koja će biti donesena u skladu s člankom 58. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije radi otvaranja carinskih kvota predviđenih Sporazumom.

- **Dokumenti s obrazloženjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

U pregovorima o **sporazumu o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama** Komisija je nastojala ostvariti dva temeljna cilja: prvo, subjektima iz EU-a osigurati najbolje moguće uvjete pristupa vijetnamskom tržištu i, drugo, uspostaviti korisnu drugu referentnu točku (nakon sporazumâ sa Singapurom) za ostale pregovore EU-a u regiji.

Oba su cilja u cijelosti ispunjena: sporazum u mnogim područjima nadilazi postojeće obveze u okviru WTO-a, primjerice u području usluga, javne nabave, necarinskih prepreka i zaštite intelektualnog vlasništva, uključujući oznake zemljopisnog podrijetla. U svim navedenim područjima Vijetnam je prihvatio i nove obveze koje su znatno opsežnije od obveza koje je preuzeo u drugim sporazumima, uključujući u Sveobuhvatnom i progresivnom sporazumu za transpacifičko partnerstvo (CPTPP).

U skladu s ciljevima utvrđenima pregovaračkim smjernicama Komisija je osigurala sljedeće:

- (1) sveobuhvatnu liberalizaciju usluga i investicijskih tržišta, uključujući međusektorska pravila o licenciranju i uzajamnom priznavanju diploma, te sektorska pravila namijenjena osiguravanju ravnopravnih uvjeta za poduzeća iz EU-a;

- (2) nove mogućnosti sudjelovanja u javnim natjecajima za ponuditelje iz EU-a u Vijetnamu, koji nije potpisnik Sporazuma WTO-a o javnoj nabavi;
- (3) uklanjanje tehničkih i regulatornih prepreka trgovini robom kao što je dvostruko testiranje, posebno promicanjem primjene tehničkih i regulatornih normi poznatih u EU-u u sektorima motornih vozila, farmaceutskih proizvoda i medicinskih proizvoda te zelenih tehnologija;
- (4) na temelju međunarodnih normi, trgovinski povoljniji režim za odobravanje izvoza europske hrane u Vijetnam;
- (5) obvezu Vijetnama da smanji ili ukine svoje carine na uvoz iz EU-a te jeftiniji pristup europskih poduzeća i potrošača proizvodima podrijetlom iz Vijetnama;
- (6) visoku razinu zaštite prava intelektualnog vlasništva, uključujući u pogledu provedbe tih prava, među ostalim i na granici, te razinu zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla na razini TRIPs-plus;
- (7) opsežno poglavlje o trgovini i održivom razvoju, čiji je cilj osigurati da se trgovinom podupiru radnička prava, zaštita okoliša i socijalni razvoj te promiče održivo upravljanje šumama i ribarstvom. Ono uključuje obvezu učinkovite primjene međunarodnih normi i poduzimanja napora za ratifikaciju niza međunarodnih konvencija. U tom se poglavlju utvrđuje i na koji će se način socijalni partneri i civilno društvo uključiti u njegovu provedbu i praćenje; i
- (8) mehanizme za brzo rješavanje sporova putem arbitražnog vijeća ili uz pomoć medijatora.

Sporazumom o zaštiti ulaganja između EU-a i Vijetnama osigurat će se visoka razina zaštite ulaganja, uz zaštitu prava EU-a i Vijetnama na reguliranje i provođenje legitimnih ciljeva javnog poretka, kao što je zaštita javnog zdravlja, sigurnosti i okoliša.

Sporazum sadržava sve inovacije EU-ova novog pristupa zaštiti ulaganja i njegove mehanizme izvršavanja koji nisu sadržani u 21 postojećem bilateralnom ugovoru o ulaganju između Vijetnama i država članica EU-a. Vrlo važna značajka sporazuma o zaštiti ulaganja jest ta da se njime zamjenjuje i time unapređuje 21 postojeći bilateralni ugovor o ulaganju.

U skladu s ciljevima utvrđenima u pregovaračkim smjernicama Komisija je osigurala da se s ulagateljima iz EU-a i njihovim ulaganjima u Vijetnamu postupa pošteno i pravično i da ih se ne diskriminira u odnosu na vijetnamska ulaganja koja su u sličnom položaju. Istovremeno se sporazumom o zaštiti ulaganja štite ulagatelji iz EU-a i njihova ulaganja u Vijetnamu od izvlaštenja, osim ako je u javne svrhe, u skladu s načelom pravičnog postupka, na nediskriminirajućoj osnovi i uz plaćanje brze, odgovarajuće i djelotvorne nadoknade u skladu s poštenom tržišnom vrijednošću izvlaštenog ulaganja.

Također u skladu s pregovaračkim smjernicama, sporazumom o zaštiti ulaganja koji je Komisija dogovorila u pregovorima ulagateljima će se ponuditi opcija modernog i reformiranog mehanizma za rješavanje ulagačkih sporova. Tim se sustavom osigurava da se poštuju pravila o zaštiti ulaganja i nastoji se postići ravnoteža između transparentne zaštite ulagatelja i zaštite prava države na reguliranje radi ostvarivanja ciljeva javnog poretka. Sporazumom se osniva stalni međunarodni i potpuno neovisni sustav rješavanja sporova koji se sastoji od stalnog prvostupanjskog suda i stalnog žalbenog suda koji će provoditi postupke rješavanja sporova na transparentan i nepristran način.

Komisija je svjesna potrebe da se uspostavi ravnoteža između daljnjeg rada na reformiranoj politici ulaganja EU-a i osjetljivosti država članica EU-a u pogledu moguće primjene podijeljene nadležnosti u tim pitanjima. Stoga Komisija nije uputila prijedlog o privremenoj primjeni sporazuma o zaštiti ulaganja. Bez obzira na to, budu li države članice željele da se podnese prijedlog za privremenu primjenu sporazuma o zaštiti ulaganja, Komisija ga je spremna izraditi.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o potpisivanju, u ime Europske unije, Sporazuma o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnama

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 91. stavak 1., članak 100. stavak 2. i članak 207. stavak 4. prvi podstavak, u vezi s njegovim člankom 218. stavkom 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je 23. travnja 2007. ovlastilo Komisiju da pregovara o sporazumu o slobodnoj trgovini s državama Udruženja zemalja jugoistočne Azije (ASEAN). Ovlaštenjem je bila predviđena mogućnost bilateralnih pregovora.
- (2) Vijeće je 22. prosinca 2009. ovlastilo Komisiju da pokrene bilateralne pregovore o sporazumu o slobodnoj trgovini s pojedinačnim državama ASEAN-a. Komisija je u lipnju 2012. započela bilateralne pregovore o sporazumu o slobodnoj trgovini s Vijetnamom koji su se trebali voditi u skladu s postojećim pregovaračkim smjernicama.
- (3) Pregovori o Sporazumu o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnama („Sporazum”) zaključeni su.
- (4) Sporazum bi stoga trebalo potpisati u ime Unije, podložno njegovu mogućem kasnijem sklapanju,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Potpisivanje Sporazuma o slobodnoj trgovini između Europske unije i Socijalističke Republike Vijetnama („Sporazum”) odobrava se u ime Unije, podložno sklapanju Sporazuma.

Članak 2.

Glavno tajništvo Vijeća izdaje za osobu ili osobe koje odredi pregovarač Sporazuma instrument sa svim potrebnim ovlastima za potpisivanje Sporazuma u ime Unije, podložno njegovu sklapanju.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*